

mas, ara puixant, *El Mariner de Sant Pau*. Així fins dins el domini valencià, car a la Salzedella, al mig del Maestrat, em feren pujar (per contar-me tot aquell bé de Déu de terres) en un tossal, on albiraríem «de la Mar de Dál a la Mar de Bâjš» (de Peníscola a Capi-
 corb). De fet el femení és també l'ús popular en terra valenciana, i vaig haver d'arribar fins a l'Alquerieta de Guardamar (ben lluny de les platges i tan al Sud com la línia Albaïda-Gandia) per sentir el *Camí del Mar* (1962); *El Camí de la Mar* és el que se sentia
 pertot com a nom propi: CastPna., Alboraià, Almàsera, Oliva etc. I en general com a NL: *Gola de la Mar* CastPna., *Partida de la Mar* Alboraià (allí també col·loquial: *aplegarem fins a la mar*, 1958), *Carrer la Mar* i *Tossal de la Mar* a la Vila Joiosa (1963); «el
 Pont de la Mar», parlant de la capital, MGadea (*T. del Xè* I, 197; *és la mar*, id. III, 108).

A les Illes, incloent-hi les Pitiuses, on de passada observem la coexistència de la pron. *má* i la menys repetida *már* (cf. *AlcM*, p. 227a33): «*tráy s áigu da la má*» St. Jordi de Rafaltrotbat; *la má* però *es Púg de Már*, i *Ses Cairades da má* a St. Josep; *s'aigua da la má* i «*es fa solsera a sa vóraz da má*» Formentera (1963). Menorca: *es Plá da má* i *anar per sa vurera da la má* Ciutadella; «*tocaria et sól da la má*» Fornells
 (1964). També a Mallorca diuen *vorera de la má* Valldemossa, però *enra mar* y *astáy* és el nom d'un paratge a la zona d'estiuieg d'Alcúdia (Masc., 6C12). Com es veu, *mar* és dels mots que es construeixen amb article *la* i no pas *sa* a les Illes (entre altres raons per-
 què ajuda a evitar l'equívoc amb *sa mà*, MANUS, en certes frases).

La pronúncia més vulgar és *márt* a Barcelona, que no és inoïda a les Costes de Llevant («*la márt* és lluny» anoto un cop a StPol, 1925), però hi predomina
la márk, que a Sant Pol arriba a ser d'ús general (almenys en fi de frase) (no cal dir que és com ho deien els pescadors, 1914 ---); i això ja era vell en aquella comarca: «Tira un gra de sal *en march* a terra de la Marina», cançó popular recollida a Argentona, MilàF
 (Romillo., 219B6); això arriba molt més al N-E. no sols *Carrer da márk* a Malgrat, i *La Torre dels Moros da márk* a Pals (si bé en el B. Emp., més terra endins sento *Miramárt* a Fontanilles, 1958).

La curiosa metàfora que vàrem dilucidar en el vol. I,
 embolcada en el mot ALBAYNA (< *ALBICĪNA) 'blanquinosa' per denominar la calma blanca (*calma sangrenta* en el Maresme) s'ha reproduït en diverses fases lingüístiques: «la mar és plana com un mirai, *mar blanca* com diuen a Espanya, i, així mateix, respira»,
 Arx. LSalvador (p. 111); ja vaig comentar allí *aub* (ALBUM) pel deixant de les naus, i veig que a Alcúdia diuen *mar au=mar podrida* 'la completament plana' (*AlcM*, 226a15), que evidentment és reducció fon. de *aub* < *alb*, prodigiós arc., car això s'ha de remuntar fins al ll. quan encara MARE ALBUM tenia gèn. neutre.

Mar de lleva (*mar da lèba*) deia un patró, St. Pol de Mar, 'és més que el tràngol, però no arriba a tempo-
 ral': les onades (*enádas* pron. ells) són molt grosses, amples i sense cresta, però no rompen mar endins' 60

(1925). Jo sentia alguns criticar c. 1925 la frase *la mar de* 'moltíssim' com a neològica i de gust dubtós, però no és tant i ja tenia arrels antigues (*AlcM*, § 4): «la polleria de totes les formes y edats: Allà hi havia, com se diu ara... *la mar!*» en el vigatà MGenís Aguilar (*Julià*, 1874, p. 98). *Alta mar* [S. XVI]: «pelagus», OPou (*ThPu.*, 74).

DERIV.: *Marassa*. *Marea* [mj. S. xv, Ausiàs, 87, rimant amb *ferca*], pres del fr. *marée* id., on és un derivat antic de MARE amb terminació -ATA, com si diguéssim *maregada* o *maror*, i d'on passà també al cast. *marea* [1492], gall.-port. *maré*; a les costes nostres del Continent les marees són quasi insensibles, se'n parla una mica en certs ports (*mareia* pop., en sentit fig., EmVilanova), ben poc enlloc més, i també a les Illes és un mot impopular (a Fornells de Men. parlen del *sec* per la marea baixa etc.). CPT.: *Mareògraf*; *mareòmetre*.

Maregada 'tràngol' eivissenc («mar alçurada» *AlcM*) (parlant d'una boia: «*en se* que hi ha *marogada* se sent sa campana sonar», St. Carles de Peralta), mentre que a la Vila d'Eivissa vaig sentir +*maregal*: «hi ha un *maragál* que si proveu d'anar a Formentera...» (1963). *Maregassa*. *Maregot*. *Marejar*: no devia ser gaire estès en el S. xv, car no és així com ho deia JoMartorell, que en canvi usa sovint *enujar* referint-se a les navegacions de Tirant (ed. Riq., 271.12, 231.15f.), però ja en el S. XVI: «los vòmits que la mar causa: nausea; vomitar o *marejar-se*: suscipere nausae molestiam; navegar sens *marejar-se* ---», OPou (*ThPu.*, 72). *Marejada* [escrit *merayade* i rimant amb *menjada* i *pi(t)jada*, fi S. XIV, *La Vida Marina*, p. p. Massó T., RHisp. IX, 244]; *marejadeta* [*marçáeties* són les petites ones que s'alcen a l'Alb. Val., i que en dies «de temporal» arriben a tenir un m. d'alt, Palmar 1962].

Marejament [Lacavalleria]; *mareig* [-*etj* «navis aestu nausea vel commotio», Belv.]. *Marejol* [Teod. Llorente; *mareçól* 'onatge, el moviment de l'aigua': el *mareçól* de l'Albufera, Palmar, 1962]. *Marejador*.

Marenda 'la marina, la regió costera de la mar' ross.: del ll. (ORA) MARĪTĪMA 'costa de la mar', que sofrí una transposició de M i T: segurament *maređma* (en lloc de passar a *maresma*, com més al Sud) canvià *dm* en *mđ* (evolució paral·lela a la del cast. *leđmo* [LEGITIMUS]) en *limđo* > LINDO (DCEC). Es digué sobretot de la comarqueta que va des de Portbou a Argelers, i ho trobem aplicat, molt i sovint, sobretot a *Banyuls de la Marenda* (també a Cervèra i Cotlliure), del qual Alart ja indicà documentació antiga; però també s'aplica més al Nord a les zones de cada terme veïnes a la platja: *Les Marendes*, partida prop de la mar, vora l'Eixauc Nou a Sta. Maria de la Mar; a Torrelles (Sallanca) ho fan masculí *lu marends* les terres al llarg de la mar, que el Cadastre grafia amb *in*, grafia afrancesada: *Lo Marinde Gros* i *Lo Marinde Petit* (1960). A les Landes de Gascunya el resultat del mateix ètímon fou *Maremne* (metàtesi de -*enme* < -*edme*), Ronjat, *Gramm. Ist. Prov. Mod.* II, 257.

Amb valor igual, si fa no fa, s'usa *mareny* a les costes valencianes: igualtat que ens tempta — i sospito